

40 kraje. in še dražji, in še dobiti ga ni bilo. Kar ga je bilo v pešeno zemljo sajeniga in ob suhim spravljeniga, se práv dobro derži in ne gnjuje več. Namesti krompirja so jeli korenje (gelbe Rüben) sejati, kar popred niso — in večidel se jim je dobro obneslo, takó de me jih je več semena prosilo, ga v ječmen, to je, z ječmenam sejati, in si takó, kér pri meni ajde ne sejejo, vender dva pridelka pridobiti. Tudi jesénskiga sadja, jabelk in hrušek, je bila malo. Zima se je 20. grudna začela s snegam in burjo, de se ne more iz hiš in — Bog hotel de ne — se bo od nesréč šlišalo tū in tam. Bolezni posebne lani ni bilo, le od kóz se šliši pri ljudéh, ki jih niso stavljenih imeli. Glejte, kmetje! zopet veliko dobroto cepljenja kozic. — Vaša velike hvale vredna pratika je tudi našim kmetam zlo vséé, kér vaš jezik dobro uméjo in govoré sploh kot vi. Z Bogam!

Ž. *)

Lesena skleda. **)

Pravlica.

Izročil je prilétni oče svojimu sinu vse pohišstvo in celo premoženje, de bi na stare dni brez skerbi v miru in pokoji živel. Ali zmotil se je sivi starček! Nehvaležni sin, kakor se navadno po svetu godí, je dobrote stariga očeta s hudimi deli vračeval. Dokler je sivček namreč še toliko moči imel, de je sina in sinaho (zetinjjo) pri delu podpiral in jima pomagal, so se še nekakošno zastopili; ko je pa mož od dné do dné starši, in s starostjo slabši prihajal, sta ga jela mlajši dva pisano gledati, ter sta želela, de bi se ga skorej znebila. Sosebno težko sta ga tudi zravin sebe pri mizi gledala; gnjusilo se jima je, kér so starčú zavolj starosti vse redke jedila z žlice na mizo pljuskale; stare léta so mu namreč slabost prinesle, de so se mu roké tresle, — in kmalo je imel jediše ali mizo v kotu hiše za pečjó, kjer je samši jedila vžival, ktere mu je nehvaležna sinaha v végasti skledici pičle nosila. To je starimu očetu težko djalo, in marsiktero solzico je na skrivnjim pretočil; ali vender ni ne godernjal, ne sinu nehvaležnosti očital; udal se je v božjo voljo in mirno je terpel táko naključbo. Primeri se pa, de enkrat starčku o poldne skleda z rok uide, na tla pade in se ubije. Zétinja slišati ropot priteče in čepinje sterte skleda viditi po tléh ležati, jéze lica spremeni, se togoti, na vse gerlo vpíje, in ozmerja stariga, namesti de bi sivi glavi in slabim rokam prizanesla. „Sčasama — pravi togótina — bo starce še vso posodo pobil, in denar ne pada z nebés, de bi vsaki dan iz nove skleda jedel“, — potoži jezbeleda krivico svojimu možu, in večerjo je starimu očetu že prinesla — v leseni skledi. — V serce je to siviga možá zabolélo; na glas se je začel jokati ter je sinu nehvaležnost očital. „Sin! — je djal — sin! ali takó vračuješ starimu očetu dobrote, ki sim jih s toliko trudam za te pridobil? Je to zahvala ljubezni moje do tebe? Se ti ne smilijo svojiga stariga očeta sivi lasjé, pleša glava, vele lica, suhe roke? Si mar pozabil, kakó je Bog v četerti zapovedi otroke, ki svoje starše ne spoštujejo, ojštró kaznovati obljubil? Sin, sin!“ — Ali vse to svarjenje terdo-

*) Naročivni denar za 8 iztisov Novíc smo prejeli, ravno tako tudi 5 gold. za obertniško družbo. Naročila na sv. pismo smo izročili gosp. Blazniku; naznanjene somnje pa smo vpisali somnjem prihodnje pratike — in tako je vse lepo poravnano. Vredništvo.

**) Prihójočo pravlico podamo po obljubi bravcam iz dnevoписа Valjavecova, kteriga so nam gosp. profesor Martinak prebirati dali. Z velikim veseljem smo ga dvakrat prebrali in v njem toliko lepiga našli, de želimo, de bi gosp. Martinak od svojih učencov več tacih dnevoписov dobivali. Častiti gosp. Martinak imajo namreč posnemanja vredno navadé, de svojim učencam po dokončani peti šoli o velicih šolskih praznikih dnevniki pisati ukažejo, naj si bodi v latinskim, nemškim ali slovenskim jeziku, v prozi ali v pesmih, kakor kdo hoče in more. Vredništvo.

serčniga sinú ni ganilo, ni porajtal očetovih solz, ni se usmilil sive glave svojiga očeta — v samšnjim kótu izbe je tudi zanaprej dobival sivček v leseni skledi svoje pičle, na pol neslane jedila. — Kar se enkrat nakloni, de je nehvaležni sin svojiga otroka, dete kakih osem let staro, vprašal: kaj de, igrajoč s treskami in diljcami, misli narediti, in de je dete odgovorilo: „kaj družiga, ko majhno koritice, iz kteriga hočem vam, ata! ko bote tako stari, kakor so moj stari oče tamkej za pečjó (s perstam na-nj pokazaje) jesti dajati“. — Te besedice so sercé nehvaležnika takó presunile, de je svojo nehvaležnost spoznal, se milo zjokal in stariga očeta klečé za zamero in za odpušanje prosil. Odslé je starček noter do smerti pri eni mizi s sinam in sinaho vred jedel in lesene skleda ni bilo več viditi. M. Valjavec.

Pregled *)

prejemnikov kmetijskih in rokodelskih Novíc v pretečenim létu 1847.

Veselo nam serce gane imenik naših Novíc pretečeniga léta, kazaje nam število in imena vsih prejemnikov. Mali serpan 1843 je nam to lepo in toliko zaželjeno sadiko slovenšine nar pervič pokazal. Če se ozremo na prvi in pa na zadnji tečaj, vidimo med obema kar lep napredik. V začetku še mladika, res de iz zdraviga rodovitniga semena zrašena, lepo zelena, zdravih koreninic, čverstih vejic in popkov polna, pa vender še v strahu: ali bodo nje serkajoče koreninice po vsih stranéh rahlo rodovitno perst našle, ali pa nektere od njih v suhi pesek ali v terdo skalovje zlezle in poginile — ali bodo Slovenci tó njim v toliko korist zasajeno mladiko skerbno gnojili, okopavali, zalivali, ali pa jo bodo, za sitno persiljenko deržavši, v nemar pustili, de bo le od nekoliko malo slavaljubih napičlo oskerbljena, medlo rastla in morde kmalo vsahnila? Zdaj pa že dobro vkoreninjeno čversto drevó z lepim ravnim deblicam in košato oberšo, obilo dušéiga cvetja, obilo prijetniga sadú nam delí! V štirih létih se je zgodilo kar so slavaljubi domorodci čez petdeset lét brezupljivo pričakovali. Novice so tisto v sercih Slovincov pod perhalco tiho ležéčo iskrico uma in brihtnosti nanaglama zbudile; zbudile so ljubezin do slovenšine, do zložnosti, do terdnovoljniga posnemanja izgledov sosednjih bratov, do izobraženja in napredovanja v kmetovanji, v rokodelstvu, obertnii in v koristnih vednostih. Glejte, kakó ljubeznjivo so sprejeli vsi stanovi naše neprečelnjive Novice, in kakó zložno so jih podpirali!

Bilo je prejemnikov v pretečenim létu tavžent pet sto dvajset in dva, ki so jih prejemale po tih stanovih:

Cesarskiga rodú 1, vikši duhovšine 31, fajmoštrov, vikarjev, kuratov in kaplanov 596, drugih duhovnov 34, cerkovnikov 9, samostanov in menihov 28, učencov, vikših in srednjih učiliš 48, učilnic na deželi 55, učencov vikših in manjših šol 80, kantonskih komisarjev in uradnikov 14, drugih cesarskih služabnikov 67, grajšakov in njih oskerbnikov 68, posestnikov in kmetovavcov 230, obertnikov in rokodelcov 94, kupcov in štacunarjev 47, vrednikov časopisov, in drugih učnih, ki niso v službi 22, bukvarišé in tovaršij branja (kazin) 11, kmetijskih družb in drugih naprav 12, kavarnic 6, cesarskih poš 18, ne imenovaniga stanú 51.

Ali ni to vsim Slovincam práv vesel pregled? In ne bo še le pri tem ostalo ne; nadjamo se, de se bo naše lepo drevesce še dosti bolj vkoreninilo, še krep-

*) Ta sostavek smo prejeli za Novice iz Tersta od častitiga gospoda, ki nam po osébi niso znani in ki nas za toliko bolj veseli, kér ne pride od kakiga dobrovoljniga prijatla, ki — kakor je tó že na svetu navada — véasih kakošno reč le zavoljo stariga znanja ali prijateljske zaveze hvali. Priporočilo gosp. C—rja je tedej slobodna beseda iskreniga rodoljuba. Vredništvo.